

Alte Drucke

**Pavli Castrensis In ... Codicis Partem Patauin[a]e
Pr[a]electiones, Francisci Curtij, multorumq[ue]; qui
hactenus Doct. incubueru[n]t Appendicibus ...**

Paulus <Castrensis>

Lugduni, 1553

In quibus causis cessat longi temporis praescriptio. Rubr.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150738

Pauli de Castro Secunda super Codice.

2 si habuit istā causam ignorantiae, restituitur in integrū ex clausula generali si qua mihi &c. de qua in l.j. in fi. qui. ex cau. ma. & ita no. Bar. quē tene menti in l.j. §. si quis propter inundationē ff. de
6 iti. actus priua. vbi omnino vide. † Ultimō not. q. vſusfructus. qui est seruitus personalis, præscribitur longo tempore. subaudi atq; cum titulo. vt si quis in re mea tāquam in sua constituit tibi vſumfructū. Nam ipium acquiris cōtra me: quia constitutio illa habet vim tituli. & hoc si fuisti vſus longo tempore; vt hic. & l.j. si ego. §. j. de publiciana. Sed cōtra: quia vide habere causam discōtinuam: cū ad illum vſum requiratur factū hominīs: quod nō potest esse continuū: & sic videtur q. nō præscribatur nisi tanto tempore cuius contrarij memoria non existit: vt l.hoc iure. §. ductus aquæ. ff. de aqua quoti. & æsti. Propter hoc gl. fi. quæ incipit: [id est non corporales.] nō dicit q. hic loquitur de vſusfructu per dendo. quia si habes vſumfructū in re mea, non vtendo per decennium perdis ipsum. §. de serui. & aqua. l. sicut. nō autē loquitur in vſusfructu acquirendo. quia fatetur gl. q. ille nō acquiretur etiam longissimo tempore: nisi tanto cuius contrarij memoria non existit. Doc. tenent contrarium: q. imò loquatur in seruitute prædiali. quæ debetur à re rei. nā illæ non quasi possidentur animo: quia res non habet animū: sed solum quasi possidentur actu continuo. in quo non requiritur factū hominīs. vt seruitus aquæ ductus, vel stillicidij immittendi. Et in præscri. requiritur possesso, vel quasi possessio habens causam continuam. vt in l.j. §. eo. sed in iuriisbus incorporalibus quæ debetur personæ. vt est vſusfructus, vel vſus, vel etiam iuriſditio, illa iura quasi possidentur animo: quia persona habet animū. & ista quasi possessio quæ retinetur animo, potest esse cōtinua. ideo sufficit possessio longi temporis. vt est casus hic. & in d.l. si ego. §. j. vbi pro talibus iuriisbus datur publiciana ante præscriptionē cōpletam. quæ nō datur si longo tempore nō possideretur. Et ad illa prædicta vide Bar. in l.nō iusto. §. nō mutat. de vſus cap. & etiā Cy. §. de serui. &

aqua.l.ij.in vij.& viij. q. Alij dicitur q̄ ista præscriptio procedit ex
quasi possessione ipsius iusfructus, nō ex possessione rei, in qua
quis exercet usumfructū. nā usumfructarius naturaliter tantum
possidet, in qua habet vel exercet usumfructū. & illa dicitur vo-
ra possessio naturalis. vt in l. naturaliter. in prin. ff. de acquirē. pol.
& ex illa nō præscribit usumfructū. quia naturalis possessio al-
hoc nō sufficit. vt. Lacquiritur. §. ff. de acquirē. re. do. Item quasi
possidet ciuiliter & naturaliter ipsum ius usumfructus. & illa nō
est vera possessio: sed quasi, vt not. in lege. ait prætor. §. Itē ei qui
ex eau. ma. dico ciuiliter animo, & naturaliter a ciui utendi. & ea
ista ciuili vel quasi resultat præscriptio istius iuris. & hoc est vo-
rū. propter q̄ tollitur contrariū q̄ hic posset fieri. q̄ nō possit pra-
scribere longo tempore: quia non possidet nisi naturaliter. Sed
spondetur verū de re in qua exercet usumfructum: sed ipsum in
utendi quasi possidet ciuiliter & naturaliter.

In quibus causis cessat longi temporis præscriptio. Rub.
L E X I.

L E X

I.

I*is cui.* †Conductor non prescribit contra locatorē, licet instrumenta emptionalia eidem subtraxerit, & suo nomine constituerit possidere: quia non propterea immutat causam possidendi, nec efficitur possessor, sed est detentor sicut prius. h. d. Concordat. l. j. s. communia de usuc. Ad quam illa addit de surreptione instrumentorum: quia cū ista sit causa non videbatur immutare causas possidendi. Sed non est verum, ut hic patet: quia non est iusta causa. & dic quod non prescribitur non solum longo tempore, sed nec etiam longissimo. vt. j. de peg. scrip. xxx. ann. l. ij.

L E X

I.

N seruorum. <sup>In rebus mobilibus cessat pre-
scriptio longi temporis. cu[m]
ficiat usucatio triennij. h.d. pone casum sic. Tu capi-
tit. & bona fide possidere seruos meos.</sup>

no mixta toller

11

Verius individuum. III. In iudicij dominij cessat præcipio*si* temporis. h.d. Vel sic. Si unus ex socijs habet unum munus eam insolidum possidet tanquam propriam per-
gum tempus, non præcribit eam: quominus alter socius posse posse
tere eam diuidi, quia non habet titulum nec bonam fidem. sine qua
illa præscriptio longi temporis non procedit: & etiam quia actio
diuisiua ut cōsideretur vel familiari. est mixta tam realis quam per-
sonalis. & per præscrip. longi temporis tollitur. nisi actiones reales. hoc dicit tex. cum gl. Quæritur hic per gl. Hic sunt tres ratio-
nes quare ille non præcribit longo tempore. Vnā ponit ex quia
actio cōsiderendo & familiari. non tolluntur longo tempore:
sed longissimo. vt de ann. excep. l. j. vers. nemo itaq; audeat. Altera
duae rationes sunt: quia illae non habent titulum nec bonam fidem. qd
si cessent illae duae, puta quia alteri vendidit qui emat bona fide
credens ipsum esse dominum insolidum, ille empor habet titu-
lum. & etiam bonam fidem, an præscribet dubium facit. qd sub-
sistit adhuc ratio prima: quia non datur actio prima mixta. Gl. w-
net qd præscribat, & bene. quia casus est in. l. t. ff. pro dote. Erit
erit casus in quo actio mixta tolletur spatio longi temporis.

Sicutem prob.

三

LEX

III.

Aereditatem. † Petatio hæreditatis quæ est actio mixta, & datur cōtra illum qui possidet sine titu. nō tollitur præscrip. long. temp. sed rei vendicatio quæ est actio merci realis: & datur contra possidentem titu. bene potest tolli præscript. long. temp. hoc dicit in effectu. † Duæ ergo sunt rationes quare petatio hæreditatis non tollatur longo tempore. Prima. quia est mixta. & sic sapit naturam personalium actionum: quæ non tolluntur nisi spatio longissimi temporis. vt. l. iij. s. de consti. pecu. &c. s. l. pxi. quæ loquitur etiam de mixtis. Alia ratio est: quia non dat cōtra titulo possidentem, sed solū qn possidet pro hæredc, vel pro possidente: quia putat se hæredc cum non sit, vel nō a signat causam quare possidet. Sed præscriptio longi temporis non cum sit vbi noui

Quomodo & quando &c L. Non semper. 145

non est titu. vt l. nullo. s. de rei ven. & s. tit. proxii. l. diutina. Sed rei vendicatio bene dat contra possidentem ti. & est merè realis. & sic cessant dictæ rationes. Glossa autem finalis quæsivit quare petitio hæreditatis non dat contra ti. possidentem, sed rei vendicatio sic: & alsignat vnam rationem, quam Doctores reprobant. & ideo dic p Cy. plenius. s. de pe. hære. l. cogi. in iij. quæstione. vbi multas rationes & verba effundit. Finaliter ista est ratio: quia qui agit petitione hæreditatis nō asserit rem esse suam nec etiam suffit se testatoris: licet posuit asserere: sed sufficit quod dicat ipsam suffit se tentam & posse tam tempore sua mortis. & sic fuit reperta in hæreditate: licet non esset hæreditaria: quantum ad hoc ut possit vincere: vt in l. & non tantum ff. de peti. hære. Sed ille qui allegat ti. dicit se dominum, vel quasi. & sic allegat potentius ius, quam actor: ideo fundamentum eius nocet: & excludit fundamentum actoris. Sed ille qui agit rei ven. asserit se dñm. & sic reus allegat ti. non allegat potentius fundamentum, quam actor. Ratio autē quam alsignat gl. non est bona: quia non expedit q̄ reus contradicat actori, vel resistat nisi in hoc, ut nō teneatur reddere. Nam & qui tenet ut commodatarius, vel depositarius, non resistit agētirei vendi. quia nō asserit se dominum. licet agens asserat: & tñ potest conueniri rei vendi. vt l. officium. ff. de rei vēdi. † Sed quæ ritur in glossa. in ver. [in calu tamē]. Certum est q̄ petitio hæreditatis datur contra illum qui possidet pro hærede. sed ille titu. pro hærede est verus ti. & sufficiens ad præscribendum. vt s. & ff. pro hærede. quomodo ergo potest dari contra eum petitio hæreditatis si non datur contra titulo possidentem? Respondeo, ti. pro hærede loquitur in eo qui est verus hæres. vñ si est puratiuus, habet iustum errorem credendi esse, sed istud quod petitio hæreditatis detur contra illum qui possidet pro hærede. loquitur quando non est verus hæres: sed putat se hæredem, & non habet causam putandi: ideo non excludit petitionem hæreditatis. & hoc præsupposito queritur in gl. quid si habebat iustam causam credendi esse hæredem, vt quia ostendebat testamentum publicum, in quo factus erat hæres: nec apparebat aliud ipsum reuocans, vtrum detur contra eum petitio hæreditatis. & vtrum tollatur lōgo tempore? Glossa tenet quod non detur: & quod tollit longo tēpore. & sic iste titu. putatiuus non solum sufficit ad præscribendum contra tertium: vt l. nō solum. §. quod vulgo. ff. de vñcula. sed etiā ad præscribendum contra verum hæredem, & ipsas res hæreditarias. vt in hac gl. Saly. dicit q̄ nō comprehedit qualiter hoc posse esse. nisi verus hæres perdidit ti. Certè pro gl. videt tex. in l. j. ff. quorum bo. In contrarium videtur calus in l. cūm solus. ff. de vñcula. Breuter videtur debere dicī. & distingui prout habet in d. l. cūm solus. quod aut verus hæres incipit primò possidere res illas, & tunc iste putatiuus hæres nō possit eas præscribere, quia habet ti. ab vno: scilicet à defuncto. & possessionem ab altero: scilicet à vero hærede. Aut non incipit primò possidere: & tunc habeat locum ista glossa. vt licet iste ti. non excludat petitionem hæreditatis & sic quantum ad hoc non habetur pro ti. iuxta no. per Cy. in l. cogi. in q. in fi. s. de peti. hære. quantum tamen ad præscribendum longo tempore bene habetur pro ti. vt in hac glo. l. autem. quam gl. allegat. ff. pro le. l. pro legato. nihil facit. quia nō loquitur in his terminis.

LEX

V.

Si puerum. † Res mobilis sine ti. etiam longo tēpore non præscribitur. hoc dicit. Dūbiū ergo erat hic: quia licet non adesset ti. erat tamen res mobilis, quæ poterat vñculi triennio: ideo videbatur sufficere saltem decennium ad præscribendum. cuius contrarium. hic dicitur.

Quibus non obijcitur longi temporis præscript. Rubr.

¶ De prescriptione currente vel inchoata deducitur tempus necessarie absentie: propter quam datur restitutio.

LEX

I.

Empus. † Contra absentem causa reipublis. & sic necessaria & probabili, currit præscriptio longi temporis ti. & bona fide: sed nō cum effectu, quia non obstat exceptio, & potest peti restitutio. h. d. l. j. & i. & etiam l. vj. que incipit ab hostibus. Si vero sit absentia voluntaria, bene præscribitur cu

effectu. & hoc dicit. l. finali. Item nec contra minorem. xx. anno. currunt hæc præscriptio: nec contra actiones personales: vt cōmodati, depositi, vel tutelæ. hoc dicit in effectu. l. iij. & iiij. † Item de præscriptiōe currente vel inchoata deducitur tempus necessarie absentie: propter quam datur restitutio. hoc dicit. l. penul. & p consequens totus titulus. quem doct. non legunt. nec summant. ideo vide leges istas pte: quia satis apparet intellectus p p̄dicta.

Quomodo & quando Iudex sententiam proferre debeat præsentibus partibus, vel una parte absente. Rubrica.

† Rubrica ista cōtinet tres partes. scilicet quomodo & qualiter Iudices debent proferre sententias. scilicet diffinitivas. quia causa cognita & discussa. Item qñ. quia lite cōtē. & parte citata pereptoriæ: & in loco deputato. Item tertio q̄ præsentibus partibus: & quidem habent in Rubrica vel altera earum. quasi dicat. secus si ambæ partes abessent. p h. d. Raph. fulg. semel defendisse, cūm iudex neutra parte præsente vel petente dedisset sententiā diffinitiū, ne incideret in poenam constitutiōis dicentis q̄ intra certum tempus debet iudices causas terminare. q̄ illa sententiā non valebat. & ad hoc allegabat gl. in l. properandū. §. sinautē alterutra. in prima glo. quæ hoc dicit expressè. s. de iudi. nec habuit dubitare de poena constitutiōis: quia debet constitutio intelligi. l. qñ pōt causam expedire, quia est altera pars præsens quæ petat: alias nō tenebat, quia nō erat in negligentia. vt l. iij. §. hoc autem iudicū. ff. de dā. Infect. & hoc etiam colligitur ex ista Rubrica.

- 2 3. Quicquid potest ati iudicis permittitur, iuris necessitatē non subiicitur. Verbum solet positum in rescripto principiis, an inducat necessitatem?
- 3 Rescripta principiis seu verbis eorum, an inducant necessitatem?
- 4 Negatio præposita signo universali, facit æquipollere suo contradictorio. Index qualiter tripliciter compellatur causa expedire?
- 4 Principiis q̄, subscriptebant se in suis rescriptis: & q̄ hodie non sit in usu. An datur solutum quod semel tantum factum est: & quid dicatur consuetum?

LEX

On semper. † Iudex potest ferre sententiā cōtra absentē seruatis seruan dis. non tñ semper compellitur. h. d. Et sic no. † qc quid iudicis potest ati permittitur, iuris necessitatē non subiicitur vt in l. nō quicquid. ff. de iudi. Item verbum solet, vel solere positum in rescripto principiis, necessitatem non inducit in materia differenti. id est in qua sunt causas habentes diuersam rationem. Et de isto articulo de rescripto principiis. an rescripta principiis vñ verba eorum necessitatem inducāt. habet in l. s. p. ff. de offic. præsi. Et pone calum q̄ lite contesta. cum iudex interpellaretur ab auctore: vt ferret sententiam contra reum absentem, iudex dubitauit an posset hoc facere: quia Rubrica dicit partibus præsentibus. vnde consuluit imperatorem: q̄ respondit quod etiam contra absentes solet ferri sententia. Propter quam responsionem auctor instabat. & dicebat iudicem ad hoc teneri. & si hoc non faceret, quod tenere ad interesse iudex: licet ex rescripto clarum esset quod poterat tamen sibi non videbas quod deberet proferre eam: quia sibi non liquebat de causa contra absentem. vnde quæsivit à successore dicti imperatoris filio præcedentis, an ppter responsionem sibi factam q̄ contra absentem solet ferri sententia, ipse compellere ferre. & imperator respondit quod non: quia ista verba important: vt possit. non vt teneat si sibi non videbas. hoc dicit. † In tex. ibi. [non semper.] quas si dicat aliquando. sic aliquando non: & sic negatio præposita signo universali, facit æquipollere suo contradictorio: vt si dicam nonnullus homo currit. quasi dicam quidam sic. quidam non: vt in l. legitimos. §. an iij. ff. de legi. tuto. & ibi Bar. & ibi no. Qñ autem compellat patet ex glo. In tex. ibi. [compelleris.] Ista cōpulsio est triplex. quædam causativa. si non vult teneri ad interesse in syndicatu. & de ista loquuntur contraria gl. quædam precisa. vt illa quæ sit per superiorē in negligentiam iudicis, vt in authen. vt diffe. iud. per totum. & ista non debet fieri q̄ fera certa scientia: puta plus pro vna parte quam pro altera, sed vt causam expediatur prout iuris fuerit, & iustitiam faciat. de hac non loquitur hic. Est & tertia scilicet honesta pro honore ipsius iudicis, cui honor est causas expedire: sed non expedire vel negligere est dedecus: quia iudex non debet negligere iustitiam ministrare. de hac

Tē